Anul 51 (Serie nouă) Nr. 5 Duminică 30 Ianuarie 1944 Exemplarul Lei 7

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHE FOAIE P[illegible]Ă, INFIINȚATĂ IN ANUL 1892

Cluj—Sibiu

Apare în fiecare Duminecă sub direcția unui comitet
Înscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67—1943.

Organ al Asociațiunii „Astra"
Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația: SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

azetarii Ardealului la Sibiu

Urmând crudei sorți ce s'a creiat, prin nerea în aplicare a arbitrajului dela Vie-a, în toamna anului 1940, o bună parte n gazetarii aparținând „Sindicatului Pre-i Române din Ardeal și Banat", cu sediul Cluj, au plecat și ei pe drumurile pribe-ei, stabilindu-se, apoi fiecare unde a putut cum a putut, fără însă a înceta o clipă e a sluji, cu aceeași căldură sufletească, auza națională a Ardealului răstignit.

Au fost însă și gazetari ardeleni care rămas în teritoriul cedat, unde, prin scri-il lor de fiecare zi, continuă să țină trează onștiința națională în rândurile cărturarilor maselor țărănești, propovăduind neîncetat ezul în împlinirea idealului nostru național. rintre gazetarii ardeleni rămași dincolo de ealul Suferinții, se numără, în primul rând, rectorul ziarului „Tribuna Ardealului", d. mil Hațieganu, al cărui scris continuă să ică legătura între „cei de dincoace", și cei de dincolo", prin înălțarea cât mai sus steagului credinței nesdruncinate în drep-tea cauzei ardelene.

Atât unii cât și ceilalți, având pururea fața ochilor icoana întregului pământ tran-lvănean, așa cum ea a fost zugrăvită și cătuită la 1 Decemvrie 1918, în Cetatea ălgăradului — ziariștii ardeleni, membri ai ndicatului Presei Române din Ardeal și anat, cu sediul vremelnic la București, au tărît ca să aleagă, anul acesta, Sibiul, ca c de întrunire în congresul anual. Este a-astă o fericită alegere, care pe lângă că nsteşte cetatea Sibiului, — cu o veche și umoasă tradiție gazetărească, culturală, na-onală și politică — îmbină în rostul ei ne-tâmpărul slujitorilor de condeiu, de a se propia tot mai mult de rana încă sânge-ndă a Ardealului.

Întruniți în congresul anual, la Dumi-eca celor Trei Sfinți a anului 1944, pe va-a Sibiului, gazetarii ardeleni, vor simți mai deaproape bătaia inimii fraților rămași dincolo", cu dorul unei cât mai grabnice vederi și convețuiri împreună.

Noi vedem în Congresul acestui an un pas pe care gazetarii ardeleni îl fac la biu — în drumul lor nestăvilit spre Ceta-a încoronării, iar de acolo spre Clujul ne-frântelor amintiri.

Luând puteri noui, din duhul lui Ba-iu ale cărui oseminte au învrednicit de inste pământul Sibiului și încălziți de pil-a generației de ziariști, purtători ai Stea-urilor de înaltă conștiință națională, cari u slujit cu credință la gazetele ce apăreau Sibiu, suferind ani nesfârșiți de temniță amenzi — generația gazetarilor ardeleni e azi, se va lega, prin rostul Congresului ela Sibiu, de a nu-și da odihnă darului lor riitoricesc până când nu ni se va restitui eace ni s'a luat prin *„intrigă și silă — vi-ene unelti i..."*

Atingerea acestei ținte va fi cu atât mai ușoară, cu cât în corpul ziariștilor din Sindi-catul Ardealului ocupă locuri de bine meritată cinste o întreagă pleiadă de figuri luminate, cari întrunesc îndoite însușiri: luptători prin scrisul neînfricat de ieri și propoveduitori ai crezului nostru, prin cuvântul lor de mare răsunet.

Să-i prețuim până ce îi mai avem în mijlocul nostru; să ne încălzim și să ne cultivăm conștiințele din pilda lor, ca să putem împlini cu un ceas mai de vreme, do-rul fraților care ne așteaptă.

Alte popoare nu ne cunosc bine

Sunt multe țări în care furtul este puțin cunoscut la popoarele care locuiesc în ele. Ba mai mult, pricinele între oameni se nasc foarte rar și dacă se și ivesc, ele nu pătrund în afară de familie sau de sat. Tatăl familiei, preoții, învățătorii, primarii satului împacă împricinații. Astfel, oamenii își cruță nervii, timpul, banii și înconjură multe neplăceri.

Renumite în privința aceasta sunt țările din Nordul Europei: Suedia, Norvegia, Findlanda. Acestea sunt date ca pilde vii. Popoarele lor sunt de-o cinste rară.

Sunt în schimb alte popoare cărora li se atribue, pe drept, sau pe nedrept, însușiri, deprinderi rele. E fapt bine cunoscut că unele neamuri merită să li se spună că sunt hrăpăreațe, hoațe, ticăloșite în multe privințe, dar altele — cum este și neamul nostru românesc — nu rabdă această ocară. In repetatele noastre călătorii, dela Marea Neagră până la Sighetul Marmației, din Balcani până la Bug dela Baziaș prin șira Carpaților până în Bucovina, ne am convins că neamului nostru i se fac multe nedreptăți, mai cu seamă de către aceia, care scriu despre el.

In satele din regiunea muntoasă furtul este rar de tot. Sălașele, cu bunurile lor, sunt fără încuietoare, fără păzitori în lipsa stăpânului. Carele cu toate ce le aparțin: lanțe, piedică, cuie, leuci, etc. sunt lăsate în stradă sau pe câmp, fără pază în timpul zilei și al nopții, fără să dispară ceva dela ele. Pe timpul sezonului de lucru, satele sunt pustii, toată țărănimea noastră, cu mic și mare, se află la păzitul vitelor și la lucrările pentru agricultură, și totuși nimic nu dispare din ele. Dar oare să amintim cazurile ciudate din munții Almăjului, când stăpânul își mână vacile la pădure și porcii fără păzitori și din două în două săptămâni se duce numai să le ducă sare și totuși nu i le fură nimeni sau livezile de pomăt, țarina cu porumb și alte cereale, din care nu se înstrăinează nimic. Aceste obiceiuri bune, de a nu te atinge de bunurile altora, oare străinii nu le-au văzut? Dece oare n'au scris despre ele? E mare lucru să crezi și să vezi cu ochii tăi aevea, că poporul nostru n'are deprinderea rea de a fura.

Și totuși se fură și în țara noastră. La orașe mari, în porturi la mare și pe Dunăre și chiar în unele sate furtișagurile se întâmplă în ciuda noastră. *Numai că aci nu putem vorbi despre neamul nostru adevărat, ci despre oameni străini cari au năpădit trupul neamului, sau despre un amestec de sânge românesc cu străinii.* Priviți satele bănățene și ardelene cu țiganii lor. Aceștia sunt oameni fricoși, ușuratici, cheflii, hoți, care sunt o adevărată pecingine pe trupul satelor, dar orașele mari cu amestecul lor de neamuri, ne-aduc ele obiceiuri bune? Câte crime și furturi nu se întâmplă acolo?

Dar noi, nu trebue să judecăm neamul nostru după orașele noastre, cari au fost înstrăinate în bună parte și nici după cele 3—4 familii de țigani de pe lângă satele cari strică obiceiurile noastre bune, sau după câteva sate de neamuri străine. Adevăratul neam românesc se păstrează pe pământul românesc la șes, pe dealuri și mai cu seamă în creierul munților, la satele noastre presărate dela Bug până în Balcani, dela Tisa până la Marea Neagră. Din acest suflet românesc tainic păstrat în ciuda vremilor grele, n'a fost nimeni în stare să-i fure comorile invidiate de alte popoare. *Deprinderea de a nu lua bunul altuia, face parte din comorile lui sufletești. S'o păstrăm în ciuda oamenilor prea hrăpăreți, care se ivesc ici colea și slujbele publice și s'o lăsăm ca o moștenire sfântă urmașilor noștri.*

Cu vremea trupul neamului se va scutura de toate omizile și stârpiturile lui, însă numai printr'o luptă dela om la om, păstrând deprinderile noastre bune și lepădându-ne de cele rele.

Ilie Rusmir

Ascultă, Sire!

In loc de îndătinata întâmpinare: „Bine ați venit"... ziariștilor români ai Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, întruniți la Sibiu, în congresul anual (29-30 Ianuarie 1944).

Un fulger spre Carpați a scăpătat
Și-a pus strălucitoarea lui cunună
Pe visul ce din moși ne-a fost lăsat
Și în sânge ca un vifor ni s'adună.

Ascultă Sire! Inimele bat,
In toată țara, toaca lor răsună
Și propovăduind din sat în sat
Vestesc aproape ziua de furtună.

Ca un puhoiu din vechii noștri munți
Ne-om prăvăli pe șesurile tale,
Svârli-vom peste văi semețe punți,
Ardeal iubit, înmormântat sub jale!

Și până 'n ceruri codrii tăi cărunți
Vor clocoti de marșuri triumfale
Și'n sângele tiranilor tăi crunți
Muia-vom ale cailor zăbale!

Năpraznic ca în ziua de apoi,
Se va scula și Oltul, ca o fiară
Și va lupta alături de noi,
Să sfarme iobăgia seculară.

Treziți din somnul lor, ca doi eroi
Și Mureșul și Crișul or să sară
Și se va 'ncinge marele război
C'un singur steag, c'o singură fanfară.

(Din volumul: „Transilvania în poezia românească").

ORESTE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

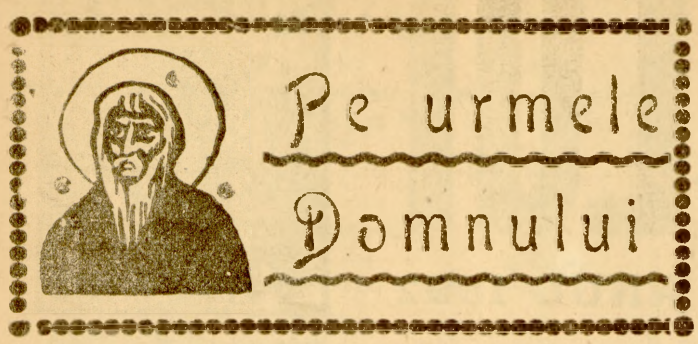

Trei Sfinţi

Anul acesta sărbătoarea Trei Sfinţi cade pe zi de Duminecă, — Dumineca în care se citeşte Evanghelia Hananencii. Despre aceasta nu vom spune decât că a recunoscut în Mântuitorul pe Mesia cel promis jidanilor, deşi era străină de neamul cel ales, şi a intrat în rândurile primilor creştini, în vreme ce nenumărati jidani au rămas pe dinafara mântuirii. Credinţa ei era un semn că „mulţi vor veni dela apus şi dela răsărit şi se vor odihni cu Avram, cu Isac şi cu Iacob, iar fiii făgăduinţii vor rămânea pe din afară." Adică multe neamuri păgâne s'au increştinat şi s'au mântuit, în vreme ce jidanii au rămas în rătăcirea lor până în ziua de azi, aşteptându-l de-acuma încolo pe Mesia. Ştim că-l vor aştepta zadarnic, căci Domnul Isus nu va mai veni pe lume ca Mântuitor ci ca judecător la capătul lumii.

Dar Dumineca aceasta e cinstită şi de pomenirea, celor mari trei sfinţi, părinţi şi ierarhi ai bisericii; s. Vasile cel Mare, Ioan gură de aur şi Grigore Nazianzenul, cei trei mari teologi şi învăţători şi apărători ai drepte credinţe, adevăraţi luceferi pe cerul creştinităţii.

Toţi trei au fost episcopi la viaţa sfântă, invrednicţi de Dumnezeu să-şi dovedească sfinţenia prin minuni săvârşite de ei până au fost în viaţă, sau chiar după moarte.

Toţi trei au fost vrednici urmaşi ai apostolilor, cari au propovăduit toată viaţa cuvântul Domnului, cu vorbă în predici, sau în scrieri alese şi înălţătoare, pline de înţelepciune dată lor de Dumnezeu.

Toţi trei au fost slujitori umiliţi ai lui Dumnezeu şi ai credincioşilor lor; situaţia lor de episcopi şi de mari învăţaţi nu i-a umplut niciodată de mândrie, ci s'au socotit între cei din urmă.

S. Ioan Gură de aur a fugit mulţi ani de preoţie, nesimţându-se vrednic de această înaltă şlujbă, despre care el obicinuia să spună că „şi pentru umerii îngerilor e prea grea." El a fost unul dintre cei mai mari oratori bisericeşti, având mare putere de convingere în cuvântările sale prea frumoase, pe cari credincioşii le-ar fi ascultat zi şi noapte. Pentru acest mare dar al vorbirii lor i s'a dat numele de „gură de aur." Dela el ne-au rămas multe cuvântări scrise şi foarte frumoase rugăciuni, asemenea şi Liturgie ce se slujeşte în toate Duminicile şi praznicile, afară de Duminicile Postului Mare şi încă câteva praznice.

S. Vasile cel Mare e însemnat ca vestit teolog, ca mare apărător al dreptei credinţe. El a luptat cu tărie şi cu bune rezultate împotriva eresiilor de pe vremea sa. El a compus şi s. Liturgie ce-i poartă numele şi care se slujeşte în Duminicile Postului mare, deasemenea şi multe şi calde rugăciuni. Sf. Vasile a întemeiat şi regulile călăgurilor răsăriteni numiţi după numele său: Vasiliţi.

S. Grigore a fost mare scriitor bisericesc, are şi multe versuri de preamărire a lui Dumnezeu.

Toţi trei sunt veneraţi de întreaga creştinătate, afară de sectele eretice de azi cari nu mai au cultul sfinţilor.

Acolo departe, faţă în faţă cu inamicul, se bat cu dârzenie copiii, fraţii, părinţii noştri. Să nu le slăbim rezistenţa, făcând să circule minciunile lansate de inamic.

Calendarul săptămânii

Luna Februarie

Dum. Hananencii şi sărbătoarea		VREMEA
Luni	31 Chir. şi Ioan	(după calendarul de 150 de ani)
Marţi	1 Muc. Trifon	1—4 vânt, 5—6 frig,
Mierc.	2 (†) Intimp. Domnului	7—13 bine, 14 cald,
Joi	3 Drept. Simion	15—17 vânt, 18 ninge,
Vineri	4 Cuv. Isidor	18—20 vânt, 21 ninge,
Sâmb.	5 Muc. Agatia	22—24 frig, 25—29 ninge cu viscol.
Dum.	6 P. Vucol	

D. Vam. Ev. Luca 28. 10-14. Gl. 1 Sf. 1

POMENIRI

In anul acesta se împlinesc două sute de ani dela moartea cronicarului moldovean Ion Neculce. A trăit în vremuri de mari frământări şi grea cumpănă pentru neamul românesc. Pe pământul Moldovei se întâlnea două puteri mari, a Ruşilor şi a Turcilor căci vremurile acestea de suferinţă le-a însemnat el în cronica sa. Scrisul său este străbătut de o mare încredere în Dumnezeu, de adâncă iubire pentru popor şi de neîmpăcată neîncredere şi ură pentru streinii, cari din toate părţile veneau peste ţara Moldovei. Cronica sa rămâne şi azi după două veacuri. Este o pildă de limbă frumoasă, neaoş românească, o carte în care trăiesc învolburatele vremi de acum două sute de ani şi din care cei de acum putem învăţa iubirea de neam şi credinţa în Dumnezeu, leacul mântuitor pentru zile de încercare pe cari le simţim.

ZODIACUL

Luna lui Februarie cade în zodia Paştilor. Bărbaţii născuţi în această zodie au firea cam schimbătoare, dar se aprind repede pentru ce este bun şi frumos. Sunt iscusiţi, prietenoşi darnici şi înclinaţi spre facere de bine. Femeile născute în această zodie sunt frumoase, chibzuite la toate şi vor fi bune soţii şi mame.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Târgurile din luna Februarie

In luna Februarie se vor ţinea târguri de vite şi mărfuri în următoarele comune: Aita-Mare în 15 de vite, 16 de marfă; Alba-Iulia în 5—6 de vite; Alunaşul Mare (judeţul Cluj) în 6 de vit; Alţina în 18 de vite, în 19 de marfă; Amnaş în 7 de vite, în 8 de marfă; Arad în 29 de vite, în 4 Martie de marfă; Armeni (judeţul Sibiu) în 5 de vite şi marfă; Aţel în 11 de vite, în 13 de marfă; Atid (judeţul Mureş) în 31 Ian.—2 Februarie de vite, în 3 de marfă; Bata (judeţul Severin) în 3 de vite şi marfă; Bârzava (judeţul Arad) în 14 de vite şi marfă; Beiuş în 11 de vite şi marfă; Borchiş (judeţul Severin) în 5 de vite şi marfă; Bozorici (judeţul Caraş) în 28 de vite şi marfă; Buteni (judeţul Arad) în 4 de vite şi marfă; Căpâlna (judeţul Bihor) în 26 de vite şi marfă; Căpuşul de Câmpie (judeţul Cluj-Turda); în 5 de vite şi marfă; Chelmac (judeţul Timiş-Torontal) în 23 de vite şi marfă; Chişineu-Criş (judeţul Arad) în 15 de vite şi marfă; Comloşul Mare (judeţul Timiş-Torontal) în 28 de vite şi marfă; Dobra (judeţul Hunedoara) în 22 de vite şi marfă; Drăuşeni (judeţul Târnava Mare) în 26—28 de vite şi marfă; Fibiş (judeţul Timiş-Torontal) în 8 de vite şi marţă; Iara (Cluj-Turda) în 13 de vite şi marfă; Lugoj (judeţul Severin) în 3 de vite şi marfă. Mercurea (judeţul Sibiu) în 22 de vite şi marfă; Mociu (judeţul Cluj-Turda) în 15. 16, 17 de vite şi marfă; Nocrich în 3 de vite şi marfă; Pâncota (judeţul Arad) în 12 de vite şi marfă; Petriş (judeţul Arad) în 24 de vite şi marfă; Prejmer (judeţul Braşov) în 3 de vite şi în 4 de marfă; Râşnov (judeţul Braşov) în 28 de vite, în 1 Martie de marfă; Socodor (judeţul Arad) în 5 de vite şi marfă; Şimandul de jos (judeţul Arad) în 11 de vite şi marfă; Talpoş (judeţul Bihor) în 27 de vite şi marfă; Târnăveni (judeţul Târnava Mică) în 26 de vite şi în 1 Martie de marfă; Ticuşul Vechiu (judeţul Făgăraş) în 11 de vite şi marfă; Turda (judeţul Cluj-Turda) în 4—5 de vite şi marfă; Valea-Lungă (judeţul Târnava-Mică) în 23 de vite; Vaşcău (judeţul Bihor) în 5 de vite; Veştem-Rampa (judeţul Sibiu) în 27 de vite.

DIN SFATURILE DOCTORULUI IOSIF

Bolile molipsitoare

In vechime se credea că toate boalele sunt mise din orânduirea Celui Prea Inalt, ca să pe sească răutăţile oamenilor şi să mai împuţineze mărul lor prea mare. Şi într'adevăr pe acele vrem boalele molipsitoare veneau ca nişte pedepse cum dela Dumnezeu, fiindcă se răspândeau într'un mod grozitor şi secerau cu nemiluita, zeci şi sute de mi vieţi omeneşti. Astfel, spre pildă, în veacul al 14 s'a răspândit în Europa boala numită *ciumă*, c s'au prăpădit sate şi oraşe întregi de această bo murind în scurtă vreme cam 25.000.000 oameni. fel în alte timpuri şi mai ales în vreme de răzb mureau zeci de mii de oameni de *tifos*, de *vărsa* de *holeră*, iar lumea sta neputincioasă, în faţa ace molime îngrozitoare. Ele se răspândeau cu iuţeala gerului, secerau cu nemiluita vieţi în floarea vârste pustiau fără cruţare omenirea.

Chiar şi în timpurile de astăzi, plaga bolilor lipsitoare este încă foarte mare, cu deosebire în vre de războiu. Astfel în războiul eroic pentru întreg neamului din 1916—1918, au murit numai de bo numită *tifos exantematic*, mai mult ca trei sute de de oameni în România, iar în timp de pace, în 1939, s'au îmbolnăvit de diferite boli molipsito 208.496 de oameni, din cari au murit 50.795 de sufl

Din aceste câteva cifre, îşi poate face oricine coteala că ce pierderi grozave sufere puterea de v a Neamului Românesc, prin bolile molipsitoare şi însemnătate mare trebue să aibă o luptă bine st nută împotriva lor.

O luptă bine închegată şi bine condusă, nu poate însă închipui, fără a cunoaşte mai întâi *cauz adevărate* ale răspândirii atât de fulgerătoare a ilor molipsitoare.

Abia după veacuri lungi de cercetări neîntreru s'au putut descoperi anumite instrumente minun nişte ochiane măritoare numite *microscop*, prin c se pot vedea cu uşurinţă şi vietăţile cele mai m cari nu se puteau zări niciodată cu ochiul liber. minţea şi osteneala marilor învăţaţi *Pasteur* şi *Ko* cel dintâi francez, iar al doilea german şi cu ajut acestui microscop s'a putut desluşi în sfârşit şi ca cea adevărată a boalelor molipsitoare şi anume *crobii* sau *bacteriile* cari au existat de când este lu în preajma omului, dar despre a căror fiinţă şi v noi nu ştiam nimic. S'a descoperit în fine şi s'a p dovedi că *singura şi adevărata cauză a boalelor lipsitoare sunt microbii* şi prin a lor mijlocire, ac boale se răspândesc dela om la om, molipsind aceia cu cari ei vin în atingere nemijlocită.

După această mare descoperire a învăţaţilor teur şi Koch, nu a mai fost apoi lucru aşa de greu se găsească şi mijloacele cele mai potrivite de a rare, în contra microbilor şi astfel să se pună o vilă şi în contra răspândirei boalelor molipsitoare cinuite de ei.

Prin întrebuinţarea acestor mijloace, cunosc astăzi în toată lumea, s'a putut stârpi aproape cu săvârşire *ciuma, vărsatul şi holera*, cari mai de n omorau atâta putere de om şi zi de zi se găsesc n leacuri şi mijloace de apărare şi în contra celorl boale molipsitoare.

Cunoştinţele despre boale nu mai pot răm *o taină a doftorilor*; toată lumea, dela mic până mare, trebue să nizuiască a-şi însuşi cât mai multe aceste taine, ca astfel înarmaţi cu *ştiinţă*, să puter soldaţi pricepuţi şi iscusiţi în lupta care o ducem contra boalelor de tot felul, dar mai ales în co boalelor molipsitoare.

Din această cauză am socotit că săvârşim lucru bun şi folositor, tipărind aici în *FOAIA POPORULUI*, în numerile viitoare, o parte din înv turile şi sfaturile înţelepte pe care doctorul Iosif dat consătenilor lui din Prundeni, în lungile seri iarnă, ajutându-i prin aceasta ca fruntaşa lor com să rămână mereu ferită de pacostea bolilor molipsito

Dr. I

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Şoarecii: duşmani ai omenirii

Intre cele mai păgubitoare animale de pe faţa pământului, trebue socotiţi şoarecii. Pagubele pricinuite de ei sunt îngrozitoare. Focul ori apa nu aduc atâtea pagube câte fac şoarecii. Din cauza aceasta sunt socotiţi de cei mai mari duşmani ai omenirii.

Aproape nu-ţi vine să crezi câte rele pot pricinui şoarecii. Se spune că rod picioarele porcilor şi ale cailor până la sânge.

Intr'un circ au ros odată degetele elefanţilor, aşa că aceia n'au mai putut umbla şi au fost omorîţi.

Multe focuri şi explozii de gaze pot fi pricinuite tot de şoareci, din cauza găurilor făcute de ei.

Iţi stă mintea în loc...

In oraşul New-York, din America, într'o noapte dintr'odată s'a întrerupt orice lucrare. Luminile s'au stins, fabricile au încetat să mai funcţioneze, trenurile de pe subt pământ s'au oprit ca încremenite. Nimeni nu mai putea face nimic. Cercetându-se, ce poate fi cauza, s'a găsit că într'un loc şoarecii au ros materia ce învăluia sârma conductei electrice şi din aceasta cauză s'a produs o scurtă încrucişare de curenţi, sârma a ars şi astfel s'a împiedecat funcţionarea.

Când şoarecii sunt înfometaţi, pierd orice frică şi atacă câini, pisici şi chiar şi oameni.

Se spune, că odată un lucrător s'a coborît într'o mină de cărbuni, în care de mult nu s'a mai lucrat. Şoarecii mulţi şi înfometaţi, cari erau aici, au năvălit asupra lui, l-au omorît şi l-au mâncat. N'au mai rămas din el decât oasele.

Din cauza pagubelor şi relelor mari pe cari le fac, oamenii trebue să ducă mereu războiu contra lor, să-i urmărească şi ucidă fără cruţare.

Mijloace de distrugere

Pentru prinderea şoarecilor se folosesc capcane. Sunt însă aşa de şireţi, că dacă unul s'a prins în capcană, ceilalţi nu se mai apropie de ea. Adeseori apucă mâncarea de momeală din capcană cu atâta isteţime, că scapă fără să fie prinşi.

Pentru distrugerea lor se folosesc şi otrăvuri cu fosfor, arsen ori thodiu. Otrăvurile se mestecă bine cu mâncarea ce se pune în aşa loc ca şoarecii să n'o înconjure, pentru că de multe ori se întâmplă, că mai bucuros caută mâncarea ascunsă, decât pe aceea care le stă în cale.

Arma cea mai puternică ce se foloseşte contra şoarecilor este îmbolnăvirea lor. Germenii de boale se împrăştie printre şoareci şi aceştia se îmbolnăvesc şi mor cu miile.

Lupta contra şoarecilor trebue s'o poarte toţi oamenii, atât la sate cât şi la oraşe. Această luptă trebue să fie cât se poate de înverşunată, mai ales că şoarecii se înmulţesc grozav de repede. O şoarecioaică fată de 5-6 ori pe an şi tot câte 6-8 pui. Dintr'o pereche de şoareci, în trei ani, socotind că nu moare nici unul, se pot face 550 milioane de şoareci. Aşa că, dacă n'am lupta de loc contra lor ar ajunge ei să stăpânească omenirea.

Ion Popu-Câmpeanu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturile plugarului luminat

Pentru cultivatorii de bumbac

Datorită ploilor şi răcelii din luna Mai şi începutul lunii Iunie, bumbacul din anul 1943, ca şi în 1940 şi 1941, a avut o întârziere de mai mult de două săptămâni. Până la sfârşitul lunii Noemvrie, vremea fiind călduroasă şi uscată, o însemnată parte din capsule s'au desfăcut, iar bumbacul, atât puful cât şi sămânţa, a fost de foarte bună calitate. Tot ce s'a recoltat înainte de brume, trebue păstrat şi egronat separat, acesta fiind bumbacul dela care se poate scoate sămânţa.

Din cauza întârzierii coacerii, nu s'au putut desface toate capsulele care totuşi deţin puf. Cultivatorii cu o suprafaţă până la 1/2 ha., pot aduna aceste capsule nedesfăcute, care puse la un loc uscat, se desfac singure, dând un bumbac de calitate inferioară, ce se poate întrebuinţa foarte bine la fabricarea vatei medicinale.

Unii cultivatori obişnuiesc să taie cu secerea sau sapa de pe loc, plantele pe care le aşează sub un şopron ferit de ploi, iar în timpul iernii, după ce capsulele se desfac singure, separă bumbacul de restul plantelor.

In cazul când cultivatorii au suprafeţe mai mari de bumbac, nu pot culege capsulele ca mai sus, ci e bine să lase plantele pe câmp peste iarnă, care în primăvară timpurie, cu primele călduri sau chiar în timpul iernilor uscate şi fără zăpadă, capsulele se desfac şi se pot culege normal. In acest fel, se capătă un bumbac mai curat şi uscat.

In anii călduroşi, bumbacul ajunge normal la coacere, recoltându-se complect până la începutul lui Noembrie. Sfaturile de mai sus, sunt date pentru anii reci şi ploioşi.

SFATURI FOLOSITOARE

Leac bun împotriva durerilor de dinţi îşi poate face fiecare acasă, în chipul următor: Se fierbe bine o jumătate kg. de vin, un pumn de iederă agăţătoare, se pune apoi un vârf de cuţit de sare de bucătărie. Amestecul acesta se scutură bine şi se păstrează într'o sticlă bine astupată.

•

Ca să nu se strice dinţii este bine ca să-i spălăm din când în când cu un praf de bicarbonat de sodiu, în care se pun câteva picături de esenţă de mentă. Leacul este ieftin şi la îndemâna oricui.

•

Leac bun pentru arsuri este alifia care se pregăteşte din o parte de apă de varşă şi unt de lemn. Cu această alifie se unge pielea arsă.

•

Ca să ferim încălţămintea de umezeală o ungem din când în când cu o unsoare făcută din 50 de grame seu de oaie, 40 de grame ceară galbenă şi 10 grame răşină. Toate acestea le fierbem bine la foc, şi după ce s'au fiert le amestecăm într'una până se răceşte de tot adaogând în acest timp şi o jumătate litru de ulei de mac. Unsoarea se păstrează în cutii bine închise, ca să nu pătrundă aerul.

•

Caii râioşi se pot lecui bine cu o alifie făcută din 30 părţi benzină, 12 ulei şi tot atâta ulei de terpentină. Cât ţine lecuirea, caii se spală cu apă călduţă şi săpun în fiecare dimineaţa.

Plata la timp a abonamentului, a fost o datorie care a onorat totdeauna pe cetitorii „Foii Poporului"

Sfaturi pentru stupari

Ceara

Intre foloasele mai însemnate, pe cari ni le aduc albinele, este şi ceara care, ca şi mierea, este un articol cunoscut şi răspândit pretutindeni.

Ceara este un corp gras, pe care albinele îl fabrică din miere şi apă, la o temperatură de 38—40 grade. Ele nu o folosesc decât la construirea fagurilor în celulele cărora îşi cresc puii, se adăpostesc şi îşi strâng proviziile de hrană.

Inainte vreme se credea că ceara nu e decât un produs al florilor, un fel de praf auriu, pe care albinele îl cărau la stupi, în cele două coşuleţe ale picioarelor. Chiar şi acum stuparii noştri dela ţară, cred adesea că ceara e adusă de albine, de-a-dreptul dela câmp. Adevărul însă e cu totul altul. Ştiinţa ne-a dovedit de mulţi ani, că ceara nu este altceva decât un fabricat pe care albinele îl alcătuiesc în corpul lor. Ea e compusă din amestecul a doi corpi numiţi cerină şi mircină, pe lângă cari se mai găsesc în cantităţi mici: hidrogen, oxigen, carbon, alcool, acizi, apă şi alte materii, cari toate la un loc, dau o valoare deosebită acestui produs. Deşi este un corp gras, ceara se deosebeşte cu totul de celelalte grăsimi, prin însuşirile ei cari o fac să fie mult mai bună pentru producerea luminii prin ardere. Datorită mai cu seamă acestei însuşiri, ceara e căutată pretutindeni şi de obiceiu e plătită cu preţuri ridicate.

Inainte vreme ţara noastră producea multă ceară, o vindea peste hotare şi primea în schimb mult aur. Era un venit însemnat, care făcea să înflorească pretutindeni gospodăria satelor şi oraşelor noastre. Astăzi însă mai mult cumpărăm decât vindem; cumpărăm aşa numita ceară de Algeria, cumpărăm o mulţime de alte înşelăciuni şi amestecuri şi nici nu stăm să mai socotim cel puţin, cât de mare îi paguba pe care o avem din această pricină. Şi ca să dovedim că nu căutăm să arătăm lucrurile într'alt chip decât aşa cum se petrec, să ne întrebăm numai: câţi din stuparii noştri obişnuinsc să-şi facă singuri lumânările pe cari le aprind la icoane? Răspunsul de bună seamă că nu ne-ar face cinste, întrucât nimeni sau aproape nimeni, nu-şi mai bate capul cu această îndeletnicire.

Lucrări în gospodărie

In timpul acesta gospodarul nu are de lucru la câmp, dar el îşi găseşte destulă treabă acasă.

Iată unele treburi în legătură cu zăpada.

Zăpada din pătulul sau coşarul cu porumb trebue dată afară. Dacă se topeşte, pământul suge umezeala. Şi porumbul ud degeră uşor şi îşi pierde puterea de încolţire.

Dacă vitele umblă afară, prin ninsoare, înainte de a le băga în grajd trebuie să le curăţim de zăpadă. Dacă zăpada se topeşte pe ele, în grajd, vitelele răcesc.

Zăpada din grădină se va strânge grămezi împrejurul pomilor, mai ales a pomilor tineri. Zăpada apără pomii de ger şi aduce umezeală la rădăcină.

Zarzavaturile semănate sau puse de cu toamnă în grădină, se acoperă cu zăpadă ca să nu degere, mai ales pe unde zăpada a fost spulberată de vânt.

Se curăţă zăpada de pe stogurile de fân, ca să ferim fânul de umezeală, să nu putrezească.

Informaţii economice

IN ATENŢIA VITICULTORILOR. — In urma demersurilor făcute de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor s'a pus la dispoziţia fabricilor respective materia primă necesară pentru fabricarea a 250 vagoane sulfat de cupru (piatră vânătă).

DUMINECA, ÎN SAT LA NOI...

Trăind cu urechea
în stânga — și în dreapta

Necazuri și poveri

Visalon: Hai noroc și bani, frate Pintilie! Ce mai veste poveste de când nu ne-am mai întâlnit?

Pintilie: Apoi nimic, ce să mai fie, frate Visaloane?! ia necazuri și poveri, că astea ne sunt date să le purtăm în această vale a plângerii. Mă gândesc și eu că mult i-e dat altui om să sufere și să rabde în lumea aceasta. Vorba aceea nu da, Doamne, omului cât poate răbda. Viu acum dela primărie, unde s'au împărțit ajutoarele. Era acolo și amărâta de Anuța Lungului; plângea și se bătea cu pumnii în cap, când i-a spus notarul că Ion al ei îi dat ca dispărut. Ce te gândești, nu-i ușor să rămâi, femeie singură, cu 7 copii și al 8-lea pe drum!

Visalon; Așa-i, dar ce să-i faci, necazurile-s pe oameni. O va mai ajuta și comuna, că doar oameni suntem. Dar las'că nu sunt toate ca Anuța Lungului. Sunt și de acelea cari nu se prăpădesc cu firea după bărbații duși; numai lor să le fie bine. Și-au găsit cu cine să petreacă, vorba cântecului:

„Vie badea ori nu vie
Numai plata să se știe,
Plata din cântălărie".

Pa astea nu le doare capul că nu mai vin bărbații. Alții să trăiască... ...și să vie. Bine spune și cântarea:

„Răvaș puică, răvaș dragă
Răvaș dela împăratul.
Că-ți vine-acasă bărbatul,
— Las'să vie, boala-l știe
Calea tot un spin să-i fie".

Iar când îi vorba de ibovnic, nu mai pot de dor:

„Răvaș puică, răvaș dragă,
Răvaș dela vornicul
Că-ți vine ibovnicul
— Las'să vie, dorul știe
Calea trandafiri să-i fie.
Răvășele, răvășel,
Cum de n'ai venit cu el?!"

Pintilie: Apoi, așa-i vezi bine; azi s'o stricat rău lumea! Numai că Dumnezeu mai ține și cu cei de omenie și se mai întorc și bărbații pe acasă.

Visalon: Da și atunci pățesc ca Silvia, cu bărbatu-so, cu Nuțu Popii, din Grioara, când s'o întors din prinsoare dela Stalingrad. Acum știi că despre vărul Nuțu nu s'o mai știut nimic, de când cu luptele dela Stalingrad. N'a mai dat niciun semn de viață. Unii au adus vestea că s-o prăpădit pe acolo. Silvia, nevastă-sa, nu și-o prea pierdut firea, din pricina lui. Nici înainte nu i-o cam dus dorul, iar de când a auzit că nu se mai știe nimic de el și-o chiar făcut de cap. S-o înhăitat cu toate „negrețele" de pela primărie și precepție. Se lăuda că se face cucoană; și că se mărită cu un agent de dare. In casa ei nu se mai gătau petrecerile. Intr'un an de zilei i-o prăpădit lui Nuțu tot mai avea pe lângă casă, de l-o lăsat sărac.

Pintilie: Și ce-o făcut Nuțu când s-o întors acasă?

Visalon: Apoi stai să-ți spun. Dă Dumnezeu vine Nuțu acasă. O nimerit chiar în aprinsul luminilor în casă la el, lolot și voie bună. Erau acolo secretarul primăriei, perceptorii și jandarmii. Silvia și cu dou prietene petreceau cu ei de mama focului.

Au înlemnit cu toții când l-o văzut. Nu mai știa ce să mai zică. Tot nevastă-sa mai cu moț s-o găsi să-l certe: că el îi de vină, că dacă nu i-o mai scris ea ce era să facă?! Se arăta, adică, tot ea de către pădure. Acum Nuțu ce era să facă? I-o poftit pe domn să se cam ducă și i-o tras nevestei o sfântă de bătaie, să-l ție minte și să-i iasă fumurile de cucoană din cap. Și ia așa încă o casă stricată și oameni năcăjiți și nenorociți.

Pintilie: Apoi așa-i vezi bine, că Nuțu și Silvia greu se vor mai împăca, după cele petrecute. Dar ar trebui pedepsiți și aceia, cari strică satul, în vremurile turburi și grele pe cari le trăim.

Cântecele poporului

Dorul

Fost-am tânăr ca frunza
Și m'a îmbătrânit truda;
Fost-am tânăr ca bujorul
Și m'a îmbătrânit dorul.

Frunză verde, mărule,
Ia-mă 'n brațe dorule,
Și mă treci dealurile,
Dar nu spune către nime
C'ai trecut dealul cu mine.

De-ai fi mândră 'n sat la noi
Nu te-ași da pe șase boi.
Șase boi îs de mânat,
Gura ta-i de sărutat,
Șase boi de prins la rudă,
Ochii tăi amar și trudă,
Dar tu mândră ești departe,
Mult îmi strici din sănătate.

Din culegerile de folclor ale lui Teodor Mureșianu

Cântece pentru țară

— Izvodite de lângă movila Șelimbărului

Cu modestele mijloace financiare ce i-au stat îndemână, d. *I. Modran*, învățător în com. Șelimbă scos de sub tiparnița „Editura noastră" din Bucure două broșuri de versuri, închinate Eroilor Neamu Patriei și Crucii lui Hristos. In cele două broșuri, d călul care slujește la școala poporului din Șelimbă strâns un buchet de versuri străbătut de un cald su patriotic și creștinesc, prin care mărturisește credi neamului în nemurirea sa.

„Port în inimă portretul
Sfânt al Patriei și-al tău;
Da copilă, este bunul —
Taina sufletului meu.

Pentru această taină sfântă
Eu viața mi-o jertfesc;
Mor cu drag pe câmp de luptă
Sub Stindardul românesc."

Iată un motiv desprins din versul înflăcărat d-lui învățător Modran, pe care noi îl recomandăm neretului nostru adult dela sate și orașe.

Cele două broșuri se pot procura dela autor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FOIȘOARĂ

Pățania lui Maier

După ce Maier și-a luat tălpășița dela săcădăteni, cum am arătat în trecut, ne-am pomenit că prin anul 1885 se stabilește un evreu proaspăt în comuna Avrig, exercitând aceleași meserii, ca în Săcădate: cârciumar și meșter de ceasornice; dar aici nu-i prea mergea așa bine meșteșugul. La oamenii din sat nu prea avea trecere, căci era considerat ca venetic, neputându-se bucura de nici un privilegiu comunal, ca pășune, pădure și apă sărată, ba chiar doctorului comunal trebuia să-i plătească taxa ca un străin, și doctor în Avrig era pe atunci Stănilă din Săcădate, cel care nu împărtășia ideile lui Maier de a strămuta morile în Olt. Lucrurile acestea le uitase Maier de mult, și poate chiar și doctorul Stănilă, că nu se mai pomenea nimic despre morile din Săcădate.

Bietului Maier îi umblau afacerile prost, și el căzu bolnav de abia se mai ținea pe picioare; era prăpădit din samă afară. Prietenul lui, un creștin botezat cu briceagul, cu numele Grünfeld, sta în continu de capul lui să se ducă la doctor, că de nu își dă ortul hahamului.

Maier sta pe gânduri: la doctor nu s'ar duce bucuros, că Stănilă nu prea avea pe evrei la stomac, și era și scump; la el prima vizită era 5 coroane pentru străini, a doua vizită era pe jumătate adecă 2 coroane și 50 de fileri, pe când pentru oamenii din sat vizita era o coroană.

Pe Maier îl frământa și ideea aceea de a da 5 coroane doctorului. Îi părea rău, că era sgârcit, și mai bucuros se căuta cu babele din sat; ba a consultat și pe vestitul păscălier al Avrigului, dar fără nici un rezultat. Boala începu să se întindă ca troscățelul în mădularele lui Maier, așa că el nu mai putea sta nepăsător și chemă pe prietenul său Grünfeld și cu nevasta împreună se mai sfătuiesc odată, și ajung la rezultatul, că fără a merge la doctor, nu se poate tămădui de boală.

Toată noaptea s'a frământat Maier cu gândul cum să facă el să nu plătească doctorului chiar 5 coroane și după multă bătaie de cap îi veni o idee năstrușnică. Se socotește el:

Dar dacă și zice doctorului că îl consult pentru a doua oară oare n'ar fi bine? Așa câștig 2 coroane și 50 de fileri, adecă jumate, că a doua vizită e numai pe jumătate din 5 coroane, și doctorul n'are să bage de samă, și mă aleg și de aici cu câștig; doar de aia sunt eu evreu deștept."

Dimineața, își spune planul nevestei, și aceasta îi răspunde:

„Știi că nu e rău planul tău, Maier. Dar deștept mai ești. Brava cap."

Repede se îmbracă în hainele cele mai curate ce le avea, își pune în buzunarul dela jiletcă 2 coroane și 50 de fileri, taxa pentru „a doua vizită" și se duce de-a dreptul la doctorul Stănilă...

Pe drum se întâlnește cu Grünfeld, căruia îi descopere șiretlicul. Acesta îl felicită pentru deșteptăciunea lui și merg împreună. Grünfeld așteaptă la poartă. Maier își aranjează încă odată cravata și cu pălăria în mână, bătând la ușă, intră la doctor, căruia, făcându-i un compliment, îi zice:

— Domnule doctor, boala mă silește a veni din nou la D-voastră. Să faceți bine să mă cercetați odată, că nu mă lasă junghiurile de loc.

Doctorul mirosi îndată șiretlicul lui Maier, dar se făcu că nu știe nimic și-l cercetează cu deamănuntul... Il desbracă de cămașe, apoi se așează la masa de scris, lăsând pe Maier să se îmbrace. Dupăce a scris ceva drept recetă, se uită la Maier și-i zice:

—D-ta, fiindcă vii pentru a doua oară la consultație, ai de plătit numai de jumătate, adecă 2 coroane și 50 de fileri.

— Da domnule doctor, poftim paralele, și privindu-și receta, mulțămește doctorului, care-i zice:

— Meștere! vezi că a venit apă și la moara mea.

Maier iese plin de bucurie că a înșelat pe doctor cu o vizită, și cu Grünfeld împreună „o iau ață" la farmacie.

Farmacistul citește receta lui Maier și-i spune că doctorul nu i-a prescris nici un medicament, ci a scris să se repete receta dela prima vizită. „Deci vă rog a aduce receta, ca să vă fac medicamentele".

La auzul acestor vorbe, Maier a rămas înlemnit, căci, în loc de a păcăli pe doctor, s'a păcălit el însuși.

De sub Surul

Multe şi de toate = Sfaturi folositoare

Poşta Redacţiei

D. Ene Bogdan, Cărpiniş, *Ne bucurăm nespus de mult pentru interesul pe care îl arătaţi faţă de foaie, atât prin colaborarea D-vs., cât şi pentru râvna cu care lucraţi la răspândirea ei în cercurile ţăranilor din comună. Avem o dovadă în plus că învăţătorii satelor — cu toate multiplele lor ocupaţii — îşi găsesc timp şi pentru a pune la îndemâna ţăranilor foile ducătoare de nutremânt potrivit firii şi însuşirilor lor. Administraţia a luat măsuri ca să trimită foaia abonaţilor cari şi-au plătit abonamentul.*

D. I. Chiroi - Craioveanu, Timişoara. *Vă mulţumim, la rândul nostru, pentru asigurările ce ni le-aţi dat privitor la răspândirea foii în regiunea graniţei de vest a ţării. Începând cu acest număr, vi se trimite foaia şi D-vs. şi nu ne îndoim că în scurt timp vom putea să simţim rezultatul străduinţelor pe care le depuneţi pentru a face cât mai cunoscut în cercurile bănăţenilor, scrisul şi lupta noastră pentru bunăstarea ţărănimii române.*

D. Nicolae Albu, Gârbova-Sibiu. *Începând cu acest număr v'am satisfăcut dorinţa de a vă număra printre abonaţii foii, Vestiţi şi altor consăteni reapariţia foii şi ne trimiteţi o listă de ioţi aceia cari ar dori s'o aboneze, pentru a le trimite numeri de probă.*

Poşta Administraţiei

Chevereşan Dimitrie. *Am primit Lei 200 din 3 Mai 1943. Vă mulţumim. Ne mirăm însă foarte mult că nu primiţi regulat foaia deşi dela noi se expediază la timp. De ce nu aţi reclamat mai devreme că nu primiţi foaia ca să putem lua măsurile necesare. Ca să fiţi în regulă cu abonamentul vă rugăm a ne mai trimite încă Lei 200, cu care abonamentul Dv. va fi achitat până la 3 Maiu 1944.*

Mihai Telescu. *Am primit Lei 200. Vă mulţumim. Foaia Vă merge dela 1 Mai 1943. Nu înţelegem de ce Dv. cu Lei 200 o consideraţi achitată până la 30 Ianuarie 1944. Vă rugăm a ne scrie.*

Petrovici Nicolae: Am primit suma de Lei 300 în Iunie 1943 şi Lei 400 din Decemvrie 1943. Cu aceste sume abonamentul D-voastră este achitat până la 31 Decemvrie 1944. Pentru calendar nu am primit banii.

Molin Stretcu Petru: Numerile cerute le-am expediat.

Bucea Ioan: Vă mulţumim pentru abonament. V'am trimis numerii 1, 2 şi 3, ceruţi de Dv.

Iosif Blaiceanu: Am primit Lei 400. Foaia dela noi se trimite regulat.

Antonie Lupea: Am primit Lei 200 pentru abonament. V-am trimis toţi numerii până acum. Dela noi foaia vă merge regulat. Nu mai înţelegem de ce nu o primiţi.

Nicolae Ilion: Am primit poştala Dvs. şi Lei 300 pe anul 1943. Dv. trebuia să ne comunicaţi mai de vreme că foaia nu vă merge regulat. nu după ce a trecut anul.

Uiorean Vicentiu, şef de gară: Vă mulţumim. Abonamentul Dv. este achitat până la 1 Mai 1944.

Vasile Sterp: Am primit Lei 400 pentru care vă mulţumim. Începând cu anul curent foaia s'a trimis regulat dela noi.

Pop Mihai, Timişoara: Am primit Lei 400. Vă mulţumim. Foaia s'a trimis dela noi începând cu 1 Ian. a. c. Broşura anunţată în numărul 32 se va trimite în curând.

Ilca Valeriu: Am primit 300 lei cu care abonamentul Dv. este achitat până la 1 Iul. 1944. Călindarul cerut l-am trimis. Cel de perete, fost publicat în numărul de anul nou.

Cozma Ilie: Am corectat numele Dvs. Ne datoraţi Lei 300 de pe anul 1943 Lei 400 pe 1944.

Maria Donat: Pe 1943 aveţi de plată Lei 300, iar pentru anul 1944 Lei 400.

Mihai Simion: Foaia noi o expediem regulat în ziua de Joi. Dacă o primiţi Lunea nu este vina noastră. Urmăriţi cum îşi face factorul datoria.

Crişan Axente: Am primit abonamentul pe 1944. Vă mulţumim. Cu data de 1 Ian. foaia vi se trimite regulat.

Opincariu George I. Ion: V-am mai trimis odată numerile din anul acesta. Dacă nu le aţi primit scrieţi-ne pentru a putea face cercetări.

Dobrei Nicolae: V-am trimis numerile cerute. Preţul Călindarului e de Lei 70 şi taxa poştală.

Mulea Todor: Am primit banii, pentru care vă mulţumim. Calendare de masă nu avem.

Muntean Iosif: V-am trimis toate numerile cerute de pe anul trecut. Nu lăsaţi să treacă anul. Cum nu primiţi un număr ne şi scrieţi ca să putem lua din vreme măsuri.

Achitări de abonamente.

Au binevoit a ne uşura din sarcinile materiale, prin plata la timp a abonamentului, urmatorii prieteni ai foii:

Hanzu Alex. 200, Ioan F. Cercega 400, Borghină Ion 400, Ioan M. Lungu 400, Morar Andrei 400, Voicu Nicolae 100, Simtion Petru 500, Hord Alexandru 400, Preot Iliviu Forga 400, Pop Ioan, brigadir silvic 400, Ioan Oancea 400, On. Cercul Cultural „Astra" Folia 400, George Şerban 400, Dan Nicolae, proprietar moară 400, Muntean Nicolae 400, Pr. Iordan Curcubătă 400, Andronic Crişan 400, Gârbea Ion 500, Todea Nicolae 500, Chirilă Truţa 200, Gherdea Pavel 200, Longin Blago, com. 250, Bucea Ioan 300, Valeriu Roşca, consilier 400, Nicolae Bolaşcu 400, Victor Aron, protopop 400, Franz Coch 400, Taian Marian 400, Pepelea Iacob, pantofar 500, Nicolae Pavel, librar 500, Ştefan Popa Luca 500, Nicolae Dragomir 400, M. Sturza, prof. univ. 400, Ionel D. Răcuciu, Rest. 500, Banca „Oasia" 2000, Maior Stofu Octavian 400, Dir R. Spek, Muzeul Bruk. 400, Rest. Imp. Romanilor 500, Toma Cirebea, Bodega la Moţu 500, Rest. „Gambrinus" 500, Petru Răspop 500, Prof. Speranţa, E. 400, Nicolae Tălmăcean 400, Cafeneaua „Bulevard" 500, Rest. „Bufniţa" 500, Soc. Asig. Transilvania 2000, Milea Gheorghe 400, Steflea Ilie 500, I. Anastasatu 200, Dr. D. Hărţia adv. 400, Floaşiu Ilie, comerciant 500, Dumitru P. Roşca 500, Logojan Valer 400, Stănescu Costantin 2000, On. „Negovanul" Coop, Forest 2000, Dr. Grigoriu C. prof. 400, Giugea Gh. prof. univ. 400, Dr. Iuliu Haţeganu, rector 400, Col. Florescu 400, Dr. V.Baroni prof. 400, Petrovici Emil, prof. univ. 400, Sârbu Dumitru, ing. 400, Dr. Ionel Pop, advocat 400, Dr. Gheorghe Popovici 400, Livia R. Boilă 400, Aurel Popescu 400, Preot P. C. Ioan Chicariu 400, Dumitru Neagoe 400, On. Ind. Vatelinei, Fraţii Răspop 2000, Chinteanu V. inspector 400, Sebastian Stanca, consiler Ep. 400, Dr. Liceului „Gheorge Lazăr" 400, Silviu Ţeposu, inspector 400, Dr. Traian Popovici 400, Dr. Goia Ioan, prof univ. Dr. Ioan Dordea 400, Bonbonăria şi cofetăria „Corso" 500, Gheorghe Badiu 400, Dr. Gavrilă Ioan conferenţiar 400, Căp Popa Octavian 400, Prof. Martin Nicolae 400, Căpt. în rez. Simtion Aurel 400, Petru Grim. prof. univ. 400, Valeriu I. Bologa 400, Onisifor Ghibu, prof. univ .400. P. Poruţiu prof. univ. 400, Cosma Vasile, consilier 400, Inst. de Cult. Italiană 500, Dr. Ioan Răchiţeanu 400, Pr. Dr. Al. Filipaşcu 400. Dr. I. Aleman, prof. univ. 400, Dr. Păcurar Ioan 400, Procopovici Alexe, prof. 400, Dr. Emil Ţeposu, medic 400, Dr. Flaviu Vili, medic 400 Dr. Eronim Stoichiţă 400, Decuseară Laurenţiu 400, A. Tarţia, control finan. 400, Vladimir Ghidionescu, prof. 400, Dr Crişan Partenie 400, Dir. Ioan Sandu 400, G. Sofronie, prof. univ. 400, T. Moşoiu, prof. univ. 400, Traian Pop, prof. univ. 400, Ionaşcu A. prof. univ. 400, Decanul Roşca Dumitru 400, Daicovici Constantin, prof. 400, Pr. Dr. T. Bodogaie 400, Rector D-tru. Stăniloaie 400, Liviu Rusu, prof. univ. 400, Prof. Romulus Cândea 400, Costantin Sudeţeanu, prof. 400, Dumitru Popovici, prof. univ. 400, Inan N. Ciolan 400, George Mureşan, primgrefier 400, Grivase Silivan, procuror 400, Dr. I. Radu advocat 400, Petrovan Clemente, preşedinte 400, David. Rusu. cons. 400, Cinematograful „Corso" 500, Laurian Someşan prof. conf. 200, Cinematograful „Rio" 500, Ştefan Dancu 400, Simion Balteş 400 Boia Ion 1. Pavel 400, Ion Popovici 400, Aleman Maria 400, Nic. Bocilă 400, Ilie Tărchilă400, On. Căminul Cultural, jud. Făgăraş 400, Gruia Vasile 500, Coriolan Romanţian, procuror 400.

Patroni şi muncitori

Una dintre problemele cele mai însemnate, despre care se discută astăzi pe întreg globul pământesc, este problema muncitorului din fabrică. El este singurul muncitor fără proprietate, care munceşte pentru pâinea de toate zilele, în proprietatea altuia.

Atâta timp cât braţul său vânjos poate mânui unealta, existenţa îi este asigurată, ba muncitorul, harnic şi cuminte, mai pune ceva şi de-o parte, pentru „zile negre."

Sunt însă şi vremuri când cheltuielile sunt mai mari decât veniteie, vremuri când nu se poate stabili o proporţie între muncă şi câştig. In asemenea vremuri, singurul om care poate veni în ajutorul muncitorului, este patronul, proprietarul fabricii. Ceeace îl îndeamnă pe patron să-şi plece urechea şi ochiul spre muncitor, este dragostea. In fabrica unde patronul nu urmăreşte numai câştigul, ci şi uşurarea vieţii muncitorului, acolo munca dă roade mai bune.

La fabrica de tricotaje, unde este director şi proprietar d. Dr. Nicolae Petra, de sărbători s'au împărţit dururi, în haine şi bani, pentru muncitori, din partea întreprinderii. De remarcat este nu numai fapta în sine ci şi urmările acestei fapte, ca şi începutul foarte frumos, de-a se apropia patronul cât mai mult de muncitorul, care nu are alte pretenţii, decât de-a fi răsplătit, cum se cuvine, după munca lui.

Răsplata materială apropie pe muncitor de patron. Dragostea şi munca, se unesc pentru a înfrăţii stăpânul cu sluga, patronul cu muncitorul, punând astfel o cărămidă la temelia dreptăţii sociale, aşteptată atât de mult.

Dar câţi patroni mari şi mici, cu posibilităţi materiale, înţeleg asemenea fapte?

Pr. Aurel Borţian

Desfiinţarea unor şcoli minoritare sîşeşti din Ardeal

Ministerul Culturii Naţionale, pe baza adresei Secţiei Şcolare a Grupului Etnic German din România — prin care se arată că 56 de şcoli primare nu au numărul trebuincios de elevi potrivit posturilor şi că în schimb alte 47 de şcoli au un număr mai mare de elevi, faţă de numărul posturilor de învăţători existente, — a aprobat ca începând cu anul şcolar de faţă să se desfiinţeze următoarele posturi dela şcolile primare germane din Ardeal conduse de Secţia Şcolară a Grupului Etnic German.

Jud. Bihor: Beiuş; *Jud. Tr. Mică*: Tătărlaua şi Ţapu; *Jud. Făgăraş*: Cincul Mare, Făgăraş şi Soarş; *Jud. Hunedoara*: Orăştie; *Jud. Sibiu*: 3 posturi din oraşul Sibiu, apoi posturile din comunele Avrig, Cisnădie, Amnaş, Boz, Şura-Mare, Şura-Mică, Tălmaciu şi Turnişor; *Jud. Târnava-Mare*: Agnita, (posturile nr. 10, 11, 12, 13), Daia, Dealul Frumos, Iacobeni, Hetiur, Jibert, Mediaş Nemşa, Richişul, Rupea şi Ungra; *Jud. Tr.-Mică*: Domald; *Judeţul Arad*: Arad-Sega, Glogăvăţ, Sânmărtin, Sânnicolaul- Mic, Sfânta Ana şi Sagul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI"

Gânduri la o pomenire

Sunt o seamă de oameni, cari și dincolo de mormânt continuă să trăiască în conștiința vremii. Vieața lor măreață, cu fapte mari ca și belșugul ciorchinelui cu struguri, s'a dăltuit adânc. în sufletele acelora, cu cari a convețuit. Ei, deși sunt morți, sunt totuși vii, trăesc prin duhul faptelor ce nu pot fi uitate niciodată. Dacă n'ar fi poate puternica arătare a faptei, desigur firul legăturii de cucernice pomeniri a trecutului, s'ar întrerupe așa de ușor și iute, cum nici nu ne-am gândi.

O pomenire făcută cu tot cugetul inimii e aducătoare de balsam întăritor în lupta vieții. Deaceea, când ne îngenunchiem gândul ca printr'o aducere aminte să slăvim o vieață din trecut, sorbim noui puteri ajutătoare trăirii noastre. Și trecutul nostru e nesecat în asemenea pilde de mari vrednicii. Ori unde am deschide cartea trecutului, paginile ei gâlgâie numai de glorie, de valoroasă contribuție pentru obștea românească.

O atare valoare desprindem și din vieața luptătorului și scriitorului Octavian C. Tăslăuanu, *a cărui pomenire a fost sărbătorită nu de mult. La un an și ceva dela moartea sa, în graba condeiului mânuit și dela el cu atâta dibăcie scriitorească, ne împrospătăm gândurile aducerilor aminte pe cari le împărtășesc și cititorilor acestei valoroase foi, scrisă pentru lumea dela sate.*

Venerabilul scriitor și înversunatul luptător, național din vremi de bejenie, în scrisul său mieros dela revista „Luceafărul", care a văzut lumina într'o cetate străină ce nu ne e deloc dragă, cât și în cuvântul său de tunet, și-a adâncit tot sufletul, puterea și priceperea de om politic. Viața culturală din părțile transilvane, mai ales dinainte de unire, e legată de numele lui, de neastâmpărul muncii lui Oct. C. Tăslăuanu, pentru care a avut mult de suferit din partea mașterei stăpânirei de ieri. A suferit fiindcă a simțit românește și a fost dârz, când trebuia să apere drepturile neamului subjugat.

Cinstea mare ce o purta el însuși trecutului, înainte de data stingerii sale de pe lumea pământească, a mărturisit-o cu tot focul inimii sale de român, într'o revistă unde scria:

„Deaceea, noi cei de azi loviți de nedreptăți, îngenunchem spre reculegere, pe țărâna sub care dorm oamenii vechi, ca din tăria și vitejia lor, să împrumutăm fulgerul și cremenea trăsnetelor în lupta ce ne așteaptă."

Ce mare tâlc are rostirea acestor cuvinte! Ele sunt un puternic îndemn, pentru vremurile în care trăim. Din ele scânteiază o simțire vibrătoare, de mare încredere în destinele neamului.

In căldura acestor simțiri, și-a parcurs Tăslăuanu vieața. O vieața de cărturar și ostaș, insuflețit apărător al credinței românești, în fața căreia nu se cutremură inima.

ALEXANDRU SUCIU

Despărțămintele noastre la lucru

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cărpiniș-Sibiu

Duminecă, 16 Ianuarie 1944, populația comunei Cărpiniș, dornică de nutremânt sufletesc, a primit cu foarte mare bucurie, conferențiarii Despărțământului de Plasă Miercurea, în persoana d-lor Pretor Nicolae Lăzăriciu, Dr. D-tru Dădărlat, medicul de circ. Gârbova și d. Inginer Inspector agricol Acker.

Sala culturală comunală s'a dovedit și de astădată neîncăpătoare, față de marele număr de gospodari ce-au umplut sala până la refuz.

Corul Astrei local intonează Imnul Regal, după care președintele Cercului local, d. Bogdan Ene, inv. dir., prezintă publicului pe conferențiari, aducându-le un cuvânt de bun sosit, mărturisind în același timp bucuria ce-o simte poporul cărpinișan, de-a avea în mijlocul său pe șeful Plasei, d. Pretor Nicolae Lăzăriciu, dela care se așteaptă mult sprijin moral și material, pentru promovarea intereselor comunale.

D. Dr. Dumitru Dădărlat își desvoltă conferința „Pericolul boalelor molipsitoare", cu exemple concrete pe înțelesul oricui.

D. Ing. ag. Acker vorbește despre „Unele îndreptări în agricultură."

D. Pretor Nic. Lăzăriciu, vorbește despre îndatoririle cetățenești în ceasurile de față.

Conferințele au fost încadrate cu frumoase declamări, dansuri și coruri, executate de Corul Astrei și cursul supraprimar, sub conducerea d-lui Bogdan Ene.

Pr. Ioan Muntiu, mulțumește conferențiarilor pentru clipele de petrecere și învățătură sufletească, dăruite enoriașilor din parohie.

Reținem, cu multă bucurie, începutul de activitate culturală rodnică în cadrul Astrei, ce se desfășoară de către Despărțământul de Plasă Miercurea, în comunele Plasei, activitate inițiată și îndrumată cu mult avânt, de conducătorii firești: Sf. Sa Părintele Protopop Ciuchendea și d. Pretor Nicolae Lăzăriciu.

Programul de activitate bine întocmit, până la 1 Martie 1944, presupune câte trei conferințe în fiecare comună din plasă.

Coresp.

La Lugoj

In cadrul despărțământului „Astra" al județului Severin s'a organizat ținerea mai multor conferințe de către profesorii Facultății de Științe din Timișoara. Duminecă în 23 Ianuarie a vorbit d. prof. Ștefan Manciulea, iar Duminncă în 30 Ianuarie va vorbi d. Al. Borza.

Planul de lucru al „Astrei" bănățene

„Astra" bănățeană a ținut, în zilele trecute o însemnată ședință de comitet, sub președinția d-lui inspector școlar Evuțianu. Cu acest prilej s'a hotărît înființarea a 81 de școli țărănești noui, în mai multe comune din județele Timiș-Torontal, Severin și Caraș, angajarea unui inspector, d. Marin Bucătură, redactarea pe mai departe a revistei „Banatul".

Șezătoare culturală la Nădlac

In fruntașa comună Nădlac din jud. Arad a fost organizată în cadrele „Astrei" o frumoasă șezătoare culturală și artistică. Programul acestei serbări a fost compus din numeroase cântece pe patru voci, cântate de corul „Astrei", condus de d. Ioan Popa. S'a jucat apoi drama „Năpasta", de către d-na Victoria Istodorescu, învățătoare; d-nii Cornel Stoia, advocat; Alex. Istodorescu, director școlar și Iulian Ghiciu, învățător. Se cuvine laudă inimoșilor membrii ai „Astrei", care în frunte cu președintele lor, d. D. Micu, notar, ostenesc atâta pentru luminarea satului lor.

Vești din Beiuș

In ziua de 16 Ianuarie a conferențiat, la Beiuș, în cadrele despărțământului „Astra" Beiuș, d. profesor universitar Alexandru Borza. Conferința a fost ținută în sala de festivități a liceului și a fost urmărită cu mult interes de către ascultătorii, veniți în număr mare.

La Roșia Montană

Despărțământul „Astra" a aranjat de sărbători o frumoasă serbare școlară de cântece, colinzi și dansuri naționale. Tot în sărbătorile Crăciunului organizațiile culturale au aranjat o frumoasă șezătoare a datinilor noastre strămoșești.

Pilda dela Oravița

Un dar frumos de Crăciun

Din Oravița, capitala județului Caraș ne vine rea că s'au înscris la apelul d-lui președinte I. Rus următorii:

Membrii fondatori

cu suma de 1000 lei fiecare: Dr. Damaschin Tun advocat, Ing. dir. Ionel Moarcheș, Bălan Martin, a cat, Drăghiciu Silviu. comerciant, Oprea Stefan, F Alexandru, avocat, Potoceanu Const., contabil, Ep Virgil, avocat, Dr. Perianu Aurel, insp., Gh. Corne avocat, Dr. Danicico Ion, medic, Lucu Traian, com ciant, Dr. Iana Ilie, medic, Dr. Mara Ion, medic. F datori pentru casele naționale Cooperativa Cara lei 5000.

Membrii pe viață

cu suma de lei 500 fiecare: Tunea Stefan, comerci Col. Petre Balica, Bunea Vasile, șeful C. A. M. I Nedelcu Marius, Ing. Suciu Teodor, Jumanca Ion ins U. D. R. Tămășdan dir. B. N. R. Renoi Adolf procu șef, Ing, Petre Cornean, Dr. Emanuil Ciulei, avoc Dr. Ion Ogrin, avocat, Andrei Nicolae, contabil, Ij Gh. Stoicu avocat, Barbeș Nicolae, grefier, Zabe Ion, Lt. Col. Renoi Aurel, Băiaș Ion, subdirector, I povici Valeriu contabil, Deceanu Petre șef de servic Dr. Lazăr Pavel avocat, Bogdan Ion contabil, Dr. I pășilă Pavel, avocat, Hotăranu Petre, controlor, F Gh., secretar gen., Moldovan Ionel, Prof, Ing. Ferde Cornel, Rusnir Ilie, prof. Sasu Nicolae, prof., Tăra Cornel, Prof. Dr. Iuga Valeriu, șeful Poliției, Ghibe Vasile, prof., Jivcovici Ion, comerciant, Dr. Teicu I medic, Roșca Traian, șef serv. Vițan Iancu. primpre Dr. D. Cărăbașiu, medic prim., Cr. Iana Ilie, Dr. M xim Radovan, avocat, Victor Mușa, contabil, Vi Musta, protopop, Dimitrie Gropșan, contabil, Bi Iaru Traian, contabil, Ciorogauiu Valeriu, avocat, M gineanu Titus, Pupu Romulus.

Suma cu care s'au înscris se ridică la 42.5 Aceasta se varsă Astrei centrale pentru a pregăti rinde sufletească cărți, reviste, ziare, etc., pentru porul nostru. Ce ar fi oare dacă cu toții ne-am scrie în „Astra"? Am mai cerși noi milă dela cine Nu. Am putea să dăm hrană sufletească pe ales bună pentru cei însetoșați după ea; am putea să trimitem „Foaia Poporului" cu preț și mai modest am putea să susținem sute de școli țărănești în to satele din Ardeal și Banat. Cetitori de pretutinde înscrieți-vă ca membri pe vieață, fondatori ai „Astre căci numai așa o ajutați — ajutându-vă pe cale indire pe voi

In această regiune săracă a țării, cinstirea d nilor moștenite de bătrâni este mai vie ca în mu alte părți.

Dela „Astra" Târnăve

Despărțământul „Astra" din plasa Târnăveni înțelege rosiul ce-l are de a duce lumina învățăturii lumea satelor. In această frumoasă muncă, „Astra" e ajutată de administrație, de preoții și învățătorii satel

In duminecile trecute echipele „Astrei" au c cetat comunele Cetatea de Baltă, Boian, Blăjel, Sar Șilea, Aerefea, Buziaș, Cuștelnic, Adamuș, Velț, Crae Bozna, Cornești, Senca, Pâncișoară, Băgaciu, Gane Pancea și Abuș. Conferințele au fost urmate de c tece și declamări executate de elevii școlilor, din munele cercetate.

Organizarea acestor conferințe s'a făcut de că dr. Simion Traian, primpretorul plasei Târnăveni și director Ioan Vulcuțiu, președintele „Astrei" — T năveni.

Intâmplări de peste să

In țară

România și cinstirea zilelor mari

Luni 24 Ianuarie a. c. s'a făcut pe întreg cuprinsul țării, cinstirea zilei Unirii dala 24 Ianuarie 1859. Pomenirea acestei neuitate și binefăcătoare zile pentru neamul românesc s'a făcut prin săvârșirea de slujbe religioase în toate bisericile naționale din cuprinsul țării. Poporul ardelean a luat parte cu toată ființa sa, la cinstirea acestei mari zile, reînoindu-și legământul, sub sceptrul tânărului Suveran, de a nu-și da odihnă, până ce idealul unirii întregului neam nu va ajunge înfăptuit așa ca sub domnia Regilor întregitori de țară Ferdinand I. și Maria. Să ajute Dumnezeu neamului nostru, spre a-și putea duce la împlinire arzătoarele doruri, cari ne-au înfiorat ființa în ziua cinstirii celei dintâi fapte de unire.

Darul pentru văduvele și orfanii din jud. Sibiu

In prezența reprezentaților armate și ai autorităților civile s'a făcut Duminecă 23 Ianuarie a. c., la orele 11. a. m., pe terenul Târgului de Mostre din Sibiu, împărțirea unui număr de 60 sănii donate de Conducătorul Statului, văduvelor de războiu de pe raza Cercului Teritorial Sibiu. Deasemenea, prin grija d-lui Col. *Leonte Comșa* Comaneantul Cercului Teritorial Sibiu, și a ajutorului d-sale, d. Lt. Col. *Gavrilescu* s'a făcut echiparea, cu câte un rând de haine, a unui număr de 30 copii orfani, din diferitele comune ale județului Sibiu. Impărțirea daniilor de mai sus s'a făcut sub supravegherea d-lui general Gheorghe Leoveanu, Comandantul Corpului de Armată, și a d-lui general Constantin Negoescu, prefectul județului. Este o nouă dovadă de grija pe care țara și armata sa o poartă față de urmașii eroilor, care prin jertfa lor ne-au asigurat, nouă celor dela vatră, zile liniștite.

Vești din Cluj

La tribunalul din Cluj s'a judecat în zilele acestea procesul înaintat de I. P. S. Sa episcopul Iuliu Hossu, împotriva individului Szintei Jenö. Faptele s'au petrecut astfel: Cu ocazia unei vizite canonice în ținuturile Năsăudului, I. P. S. Sa, sosind noaptea cu căruța într'un sat românesc, era să i se întâmple o nenorocire. Individul Szintei Jenö a așteptat căruța la marginea satului și a tras un foc de revolver. Focul a speriat caii, dar I. P. S. Sa a rămas neatins.

Un catehism pentru Maghiarii-români

Tot din pământul robit al Ardealului de Miazănoapte vine vestea că într'o tipografie din Cluj s'a tipărit un catehism luteran în limba română, pentru „Maghiarii-românizați".

Datoriile din conversiune

Se mai pot plăti încă până în Aprilie 1944 cu o reducere de 9 %, dacă se plătesc întregime. Conducătorii țării au hotărît să facă și această nouă amânare, în credința că toți cari mai au datorii intrate în conversiune se vor sili să și le plătească.

Pedeapssă cu moartea

Legile din vremea de azi sunt foarte aspre pentru tâlhari și ucigași. In ziua de 19 Ianuarie, au fost împușcați la București cinci ucigași, dovediți că au săvârșit mai multe omoruri, jafuri și tâlhării în timpul nopții în cursul anului trecut.

Cetiți și abonați
„FOAIA POPORULUI"

De peste hotare

Ard câmpiile Australiei

Din Australia, continentul din îndepărtatul Ocean Pacific, vine vestea că în marea câmpie Victoria a izbucnit un foc uriaș. Iarburile mari ale acestei câmpii au luat foc, pustiindu-se totul. Se spune că în acest foc au pierit peste 50.000.000 de oi, cari pășunau în această câmpie uriașă.

După știri mai noui pagubele pricinuite de ultimele incendii din pădurile și stepele Australiei, (despre care s'a scris în numărul trecut al foii) trec de 5.000.000 lire sterline. Au căzut pradă focului 500—750 case, 50.000 cornute, 1.000 cai, 1.000 porci, 200.000 păsări și 5.000 stupuri de albine. Intinse suprafețe agricole, cari aveau recolte bogate și care se întindeau pe 500.000 hectare, au devenit sterpe pentru multă vreme. Ultimile incendii au fost cele mai mari ce s'au întâmplat vreodată în Australia.

Un plan secret pentru organizarea Italiei

După o știre a postului de radio Cairo, ex-principele moștenitor al Italiei, Umberto din Casa de Savoia, s'a întâlnit într'un oraș din provincia Apulia cu președintele comitetului aliat pentru Italia, Vișinski, omul de încredere al lui Stalin.

Știrea lasă să și înțeleagă că Casa Savoia a pregătit un plan pentru reorganizarea Italiei după războiu, care este secret și nu-l cunoaște nici măcar generalul Badoglio. D-lor Roosevelt și Churchil li s'ar fi prezentat acest plan, care a fost aprobat. Acest plan, prin Vișinski, va fi înaintat acum și lui Stalin, fără de care nu se poate lua nici o hotărîre în spațiul mediteranean. In acest proect se cuprind anumite legăminte, care vor atrage după ele o atârnare politică, economică și militară a Italiei pe vreme îndelungată. După radio Cairo, Casa Savoia propune să pună la dispoziția administrației britanice anumite insule din Marea Ionică, americanilor puncte de sprijin în Sicilia și Sovietelor Albania și Muntenegru.

O mare secetă în America de Nord

O secetă nemai obișnuită s'a abătut asupra regiunii agricole roditoare din vestul mijlociu al Statelor Unite care este și grânarul republicei federale nord-americane. Seceta de astăzi, spune știrea adusă de un ziar din New-York, nu poate fi asemuită decât cu acea care a bântuit acum 10 ani când pământul era atât de uscat încât se prefăcea în pulbere, astfel că recolta a fost extrem de redusă atunci. Iarna secetoasă a avut ca urmare compromiterea însămânțărilor de toamnă. Regiunile mai greu încercate sunt: Dakota, Iova, Nobraska, Kansas, Minesota și Ilinois. In Nobraska, spre pildă, jumătate din însămânțările de iarnă sunt distruse.

Pregătirile aliaților pentru debarcare

O știre mai nou sosită anunță că generalul Carl Spaatz, șeful bombardierelor americane, a sosit în Anglia, unde s'a dus la cartierul său general, a cărui loc este absolut secret și va dirija de acolo avioanele americane de bombardament care vor lua parte la invazia plănuită asupra Europei. Spaatz este ultimul dintre comandanții care vor conduce sub comanda supremă a generalului Eisenhower operațiunile de invazie.

Oameni de vază italieni în slujba comuniștilor

In orașul italian Veneția, organele de siguranță ale Statului, au arestat în cursul săptămânii un grup de 15 persoane, învinuite a fi lucrat în slujba comuniștilor prin a le înlesni acestora invazia în Europa. Din cercetările făcute de autorități se desprinde că o bună parte din cei arestați sunt purtători ai unor nume de nobil (oameni cu vază) și că ei ajutau cu bani, anumite organizații comuniste italiene.

Iugoslavia

Stările de lucruri, din țara vecină Sârbia, nu prea sunt limpezi. Sunt incontinuu turburări și revoluții. Afară de aceasta o parte din Sârbi s'au desfăcut de regele lor Petru și au format nn guvern nou în frunte cu Tito, care nu-l mai recunoaște de rege pe Petru. Partizanii regelui Petru au un guvern în frunte cu Mihailovici. Toate încercările cari s'au făcut pentru a împăca aceste două partide n'au izbutit. Regele Petru, care se află la Cairo, nu vrea să recunoască guvernul Tito și rămâne pe lângă Mihailovici.

Pentru orfanii de războiu

Copilul unui soldat finlandez a colectat suma de 20.000 mărci finlandeze. Ceeace este de mirat este faptul că acest minor copil nu este decât de 8 ani și totuși a avut puterea și dragostea de a strânge o sumă așa de mare.

7 bătrâni arși de vii

Intâmplarea s'a petrecut în Finlanda. La azilul de săraci din orașul Joensuu din această țară a isbucnit un foc puternic. Șapte bătrâni, cari erau mai neputincioși, dintre cei găzduiți în acel azil și-au găsit moartea cu acest prilej. Focul s'a iscat dintr'o nebăgare de seamă și s'a întins cu o repeziciune așa de mare, că ceilalți bătrâni abea au putut scăpa cu viața.

Când se cutremură pământul

In săptămâna trecută, orașul San Juan, din Argentina, America de Sud, a fost zguduit de un puternic cutremur de pământ. Aproape întreg orașul a fost nimicit de acest curtemur. Gazetele din Argentina vorbind de nenorocire, scriu că sunt mai mult de 3.500 de morți și mai mult dn 7.000 de răniți. In timpul când s'a petrecut cutremurul s'a făcut întunerec mare. Străzile se căscau în crăpături largi și puțin după aceea au izbucnit primele focuri. Se spune că din ordinul guvernului argentinian orașul a fost evacuat, ca să nu se întâmple noui nenorociri.

O comoară într'un mormânt

Doi țărani egipteni, pe când săpau o fântână în apropierea orașului Cairo, au dat peste o comoară în valoare de mai mult de 50 de mii de lire sterline. (o liră sterlină valorează cam o mie de lei). Oamenii aceștia, fără să vrea, au descoperit mormântul unui împărat egiptean, Mena, care au trăit acum 3500 de ani.

Condamnări de comuniști în Budapesta

Ziarul „Népszava" anunță din Budapesta că tribunalul militar de acolo a terminat un proces împotriva unui grup de 38 de comuniști, care au fost acuzați de uneltiri împotriva statului maghiar. 5 dintre acuzați au fost condamnați la moarte, 25 au fost condamnați la închisoare până la 20 de ani muncă silnică.

Primăria Cărpiniș

No. 52—944.

Publicațiune

Publicăm concurs pentru ocuparea postului de dactilograf la această primărie.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite de actele prevăzute de art. 3 din C. F. P. în termen de 15 zile dela data publicării în Buletinul județului.

Salarul e cel prevăzut în buget.

Cărpiniș, la 17 Ianuarie 1944

Primar (ss) DUMITRU DOBROTĂ

Notar (ss) DUMITRU GEORGE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anul 31 —Nr.

VENIŢI SI

Pentru negus... ...
Instituţii şi autorităţi — — „ 2000.—
Abonament de sprijin — — „ 5000.—

PREŢUL UNUI NUMĂR — — — LEI 7.—

● PREŢUL SPIRTULUI RAFINAT. Ministerul economiei naţionale a fixat următoarele preţuri de cumpărare pentru spirtul rafinat şi spirt-cozi, produs în cursul campaniei de lucru care începe la 1 Noembrie 1943 şi se sfârşeşte la 1 Octomvrie 1944: lei 150, pentru spirtul industrial produs din melasă, cartofi, porumb, mei, fasole sau orice alte cereale sau seminţe, precum şi pentru cel rezultat în rezidurile dela fabricarea drojdiei, comprimate sau din rafinarea acetorei şi botanolului; lei 326 pentru spirtul de vin. Aceste preţuri se înţeleg loco fabrica de spirt producătoare.

● SCUTIREA DE MOBILIZARE A CULTIVATORILOR DE BUMBAC. Subsecretariatul de Stat al Industriei, Comerţului şi Minelor aduce la cunoştinţa gegerală, că pentru promovarea culturii bumbacului, s'a aprobat pentru anul 1944-45 mobilizarea pentru lucru a cultivatorilor de pământ care au însămânţat cu bumbac cel puţin un hectar, cu condiţia să îngrijească bine culturile şi recoltele respective.

● SUCCESUL MARE AL UNEI NOUI ARME ANTITANC GERMANE. In cercurile autorizate din Elveţia s'a declarat că în ultimele zile, a jucat un mare rol în respingerea atacurilor sovietice un nou tip de armă antitanc. Tactica sovietică era întotdeauna aceeaşi în toate sectoarele. Ea constă în atacuri mari pe un spaţiu cât mai mic cu putinţă, pentru a face pătrunderi cât mai adânci, care erau lărgite de forţele de rezervă. In ultimul timp recunoaşterea germană a descoperit pretutindeni planurile sovietice. Folosind formaţii de artilerie motorizată şi aruncătoare de grenade grele şi o nouă armă antitanc planurile sovietice au putut fi zădărnicite în cea mai mare parte.

● RECUNOAŞTEREA COPIILOR NATURALI AI LUPTĂTORILOR DE PE FRONT. Spre a veni în ajutorul copiilor celor ce luptă pe front, a apărut la 18 Ianuarie 1944, un decret lege prin care vor fi recunoscuţi copiii naturali şi ai acelora care sunt daţi dispăruţi pe câmpul de luptă. Dovada dispariţiei se va face cu acte dela autoritatea militară. Drepturile dobândite de copiii celor dispăruţi vor înceta pe data reîntoarcerii acestora.

● REINTOARCEREA LUI CHURCHILL LA LONDRA. D Churchill a sosit la Londra însoţit de soţia sa, de fiicele sale şi de medicul său. La coborîrea din tren a fost salutat de membrii cabinetului de războiu, şefii militari şi prieteni. D-sa a mers direct la Camera Comunelor, unde a fost salutat cu mii de aplauze de parlamentari. Prima întrebare pe care un parlamentar i-a pus-o a fost dacă d-sa nu se gândeşte să cedeze altuia îndatoririle sale pentru a-şi îngriji sănătatea. D. Churchill a răspuns: „Vă mulţumesc pentru dvs., însă nu am de gând să-mi schimb programul."

● CÂND SE VA FACE INVAZIA ANGLO-AMERICANĂ IN EUROPA. Marţi, 18 Ianuarie 1944, înainte de a părăsi Camera Comunelor, primul ministru Churchill a fost întrebat de un deputat despre data invaziei în Europa. D. Churchil a răspuns: „Incă înainte de mijlocul lui Martie lumea va fi martora celei mai mari operaţiuni militare pe care istoria a cunoscut-o vreodată".

● PÂNĂ CÂND SE POT DEPUNE DECLARAŢII DE IMPUNERE. Ministerul Finanţelor aduce la cunoştinţa celor interesaţi că termenul pentru depunerea declaraţiilor anuale de impunere pe exerciţiul 1944-45 s'a prelungit până la 1 Martie 1944.

ULTIMELE ŞTIRI

Situaţia pe câmpurile de luptă

-- Un progres al aliaţilor pe frontul italian --

In cursul săptămânii încheiate, situaţia luptelor pe frontul răsăritean a suferit oarecari schimbări, prin aceia că în partea de sud ele nu au nici continuat pe o scară atât de înverşunată. In schimb, în partea de nord a frontului, înaltul comandament sovietic a ordonat trupelor de a depune toată stăruinţa, pentru a culege o victorie, prin împingerea înapoi a frontului german.

Cum trupele germane au răspuns acestor planuri, cu o îndârjită rezistenţă, prin întrebuinţarea unor arme tot mai perfecţionate, luptele continuă să se dea cu multă înverşunare, astfel încât se par a fi cele mai importante din cursul ofensivei de iarnă.

Ofensiva sovieticilor în partea de nord a frontului răsăritean a pornit spre trei centre cu forţe puternice: la Oranienban şi Leningrad, Novgorod şi Nova Sokolinky, acesta din urmă important nod de cale ferată. Ştirile mai nou sosite dau a înţelege că cele mai grele lupte se dau în prezent în regiunea punctului Oranienban, unde nemţii şi-au făcut (încă din timpul verii) întăriri puternice şi de care se folosesc acum pentru a împiedeca o înaintare a ruşilor. Cu toată rezistenţa şi întăriturile de care dispuneau nemţii, trupele ruseşti — numeroase şi împrospătate — au reuşit să facă unele spărturi, mai ales în partea de sud a regiunei Oranienban.

O nouă apucătură de luptă a ruşilor

Contrar practicelor de până aci, Comandamentul Sovietic nu mai aruncă în primele linii de luptă valul de tancuri. Aceasta pentru a nu mai suferi prea mari pierderi de materiale, care, se vede, îi costă nespus de mult. In locul tancurilor, se folosesc unităţile de pioneri şi infanterie, cari au misiunea de a dibui poziţiile inamicului şi de a face spărturi, în frontul acestuia, prin distrugerea reţelelor de sârmă ghimpată şi a altor piedici. Numai după ce au săvârşit oarecare ispravă în această nouă tactică, se pun în mişcare apoi valurile de tancuri.

Experţii militari, spun că de această apucătură s'ar fi folosit şi înaltul comandament anglo-american în ofensiva încununată de succes din Africa de Nord.

Pe frontul răsăritean de mijloc nu s'au dat lupte prea importante. Oarecari mişcări de trupe s'au observat în regiunile oraşului Witebsk, Orşa şi Propoisk.

In schimb, în regiunea mlăştinoasă a Pripetului, trupele ruseşti au atacat cu multă furie, desvăluind planurile comandamentului sovietic care ar vrea să facă aici o spărtură mai importantă, pentru a ajunge în direcţia Luminet-Tinsk, — cu ce anume scop vom vedea mai pe urmă.

Inaltul comandament sovietic îşi dă seama că singurul anotimp prielnic de a străpunge frontul în regiunea Pripetului, este cel de iarnă, când lacurile şi mlaştinile, fiind îngheţate, îngădue o mai uşoară trecere a materialului greu. Cum însă anul acesta se arată mai puţin aspră pe frontul rusesc şi s'ar putea întâmpla ca nu peste multe zile regiunea mlăştinoasă să se desgheţe — ruşii fac tot ceeace le stă în putinţă pentru a folosi cu bune rezultate zilele prielnice de acum. Rămâne să vedem dacă timpul le va sta într'ajutor.

Pe frontul dela Pripet, ruşii aruncă în primele linii tancurile, cu planul de a face spărturi adânci în poziţiile întărite germane şi apoi cu ajutorul infanteriei să folosească aceste spărturi în scopul operaţiilor viitoare.

In Krimeea luptele continuă la nord de oraşul Kerci, cu o înverşunare neobişnuită. Până în prezent, trupele germane n'au dat semne de slăbire în acest punct al frontului răsăritean, unde ruşii au concentrat deasemenea puternice formaţii de luptă, de tot felul. Pregătirilor de noui atacuri pe scară mare pe care le face înaltul comandament sovietic pe frontul din C[rimeea], germanii le răspund cu îmbunătăţirea fortific[aţiilor] şi armamentului.

Când aceste pregătiri vor lua sfârşit, ne pu[tem] aştepta şi pe acest front la o mare bătălie, care, [de] sigur va avea să tragă mult în cumpăna situaţiei g[e]nerale.

Pe frontul italia[n]

Săptămâna aceasta a adus şi pe frontul italian [o] schimbare mai simţitoare, care, după părerea speci[a]liştilor militari ar putea să fie întrucâtva hotărîtoa[re] pentru soarta întregului front din această parte [a] Europei.

Generalul Alexander, care a înlocuit la comand[a] trupelor anglo-americane pe frontul italian, pe gen[e]ralul Eisenhower, a pus în practică un nou sistem [de] luptă, datorită căruia, în zorii zilei de Sâmbătă 22 I[a]nuarie a. c. importante formaţii aliate au debarcat [pe] coasta de est a Italiei, în mai multe puncte la miază[zi] de Roma. Unităţile debarcate fac parte din armata 5[-a] americană pusă sub comanda generalului Mark Cla[rk] şi se compun din soldaţi americani, englezi [şi] francezi.

Inainte de a trece la debarcarea trupelor, s'[a] deslănţuit un puternic bombardament de aviaţie dint[re] cele mai înverşunate, unele avioane sburând chiar p[e] deasupra Cetăţii Vaticanului, fără însă a lăsa bombe.

Luptele se dau cu înverşunare în regiunile apro[a]piate de Roma, capitala Italiei. In cercurile militare s[e] spune că dacă anglo-americanii vor ocupa Roma s[e] poate socoti aceasta ca o importantă victorie pe fron[]tul italian, victorie care ar da apoi putinţa aliaţilor s[ă] deschidă o ofensivă mai puternică împotriva Eu[ro]pei.

Starea sănătăţii M. S. Regelui este bună

In zilele trecute M. S. Regele a fost supus unei operaţii, peste care a trecut cu bine. Comunicatul dat spune că starea sănătăţii M. Sale Regelui este bună.

Sindicatul Presei Române din Ardeal şi Banat Succesiunea Fund. „Dr. I. Mihu", întemeiată în 1910 cu sediul statuar in Cluj, organizează cu prilejul *adunării generale anuale*, Sâmbătă 29 Ianuarie 1944 ora 18 în sala festivă a Prefecturii, *un mare festival* cu următorul program; 1. Dr. Seb. Bornemisa, Preşedintele Sindicatului: Cuvânt de deschidere. 2. Prof. univ. O. Ghibu: Vechea presă ardeleană. 3. Dr. Ilie Dăianu: Amintiri dela „Tribuna" din Sibiu. 4. Poeţii ardeleni Florica Ciura Ştefănescu, Iustin Ilieşiu, Grigore Popa, Vasile Copilu-Cheatră, Grigore Bugarin şi I. V. Spiridon: vor ceti din operile lor. 5. D. Miron Neagu va cânta doine ardeleneşti. Intrarea benevolă.

Dumineca 30 Ianuarie a. c. ora 10 ½: 1. Servicii divine în bisericile româneşti pentru pomenirea gazetarilor sibieni morţi. 2. Depunerea unei coroane la monumentul lui Gh. Bariţiu, întemeietorul presei ardelene, cu prilejul împlinirii a 50 de ani dela moartea lui. Ora 11 ½: (Sala festivă a Prefecturii): Şedinţa festivă de inaugurare a adunării generale cu următorul program: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Salutul instituţiilor şi al autorităţilor 3. Raportul general asupra activităţii Sindicatului. 4. Proclamarea de membri de onoare ai Sindicatului. Ora 16: (Sala festivă a Prefecturii): Şedinţa administrativă a Sindicatului.

Tipografia „ASTRA" Sibiu CENZURAT